

Towarzystwo Przyjaciół Wojcieszkowa

Forma prawna: Stowarzyszenie

KRS 0000060676

NIP 8251632902

REGON 710485628

Data rejestracji: 5 listopada 1990 r. przerejestrowane 12 listopada 2001 r.

Adres siedziby: ul. Kościelna 46, 21-411 Wojcieszków, Polska

Prezes: Jadwiga Józwik

Towarzystwo Przyjaciół Wojcieszkowa (TPW).

Towarzystwo Przyjaciół Wojcieszkowa powołane przez Jadwigę Józwik 1 września 1990 r. zarejestrowane w Sądzie Wojewódzkim w Siedlcach 5.XI.1990 r. przerejestrowane obecnie do KRS w Lublinie jest jednym z regionalnych Towarzystw Kultury w Polsce, mającym osobowość prawną. TPW jest niezbędnym elementem zewnętrznym dla samorządu, będąc jego najbliższym sojusznikiem. Towarzystwo realizuje inicjatywy służące aktywizacji kulturalnej społeczności lokalnych, realizuje zadania w ścisłym powiązaniu ze środowiskiem lokalnym poświęcając bezinteresownie swój czas i siły.

TPW prowadzi szeroką i różnorodną działalność, która obejmuje:

- prowadzenie izby regionalnej i gromadzenie eksponatów,
- wyszukiwanie pieśni, ich utrwalanie i śpiewanie przez Ludowy Zespół Śpiewaczy „Lutnia”,
- popularyzowanie pieśni, zwyczajów, obrzędów i potraw Małej Ojczyzny na różnorodnych przeglądach,
- działalność wydawnicza oparta na gromadzeniu materiałów archiwalnych i źródłowych naszej przeszłości,
- odkrywanie twórców ludowych i promowanie wytworów sztuki ludowej.

Zasługą TPW jest praca nad wyszukiwaniem najstarszych materiałów źródłowych, które pozwoliły na ustanowienie herbu gminy. Z okazji 563 rocznicy utworzenia parafii i 100-lecia istnienia kościoła 28 października 1990 r. wybito pamiątkowe medale.

TPW gościło kilkakrotnie na antenie Radia Lublin i Katolickiego Radia „Podlasie” popularyzując pieśni, obrzędy i historię miejscowości. Członkowie TPW otrzymali błogosławieństwo od ojca św.

Jana Pawła II.

Prezes Towarzystwa – Pani Jadwiga Józwik odkryła poetkę ludową Panią Martę Łączek, malarkę ludową Panią Halinę Mazur – prace jej obecnie są wystawione w Izbie Regionalnej.

TPW we współpracy z Biblioteką Publiczną m.st. Warszawy przekazało do bibliotek szkolnych w gminie Wojcieszków 330 woluminów. Towarzystwu udało się uzyskać z biblioteki Sejmowej mowy Wojciecha Suchodolskiego, który urodził się w Wojcieszkowie w 1747 r. i brał udział w Sejmie 1788-1792 r.

W archiwum Towarzystwa znajduje się około 200 fotografii z przeszłości. Aby zmobilizować społeczeństwo do działania i zaangażowania na rzecz Małej Ojczyzny, a jednocześnie docenić tych, którzy wiele czasu poświęcili dla środowiska i jego rozwoju Towarzystwo wydało odznakę „Zasłużony dla Gminy Wojcieszków”, którą sfinansował Urząd Gminy.

Towarzystwo współpracuje z Wojewódzkim Domem Kultury, biorąc udział w posiedzeniach, korzystając z biblioteki i porad Rady Wojewódzkiej Towarzystw Regionalnych.

Izba Regionalna

Izba Regionalna w Wojcieszkowie utworzona została w 1991 r. przy Towarzystwie Przyjaciół Wojcieszkowa. Gromadzi pamiątki po pradziadach w oddzielnym budynku z 1846 r. Ekspozycje zgromadzone umożliwiają nie tylko poznanie przeszłości, ale zbliżają do ludzi, którzy żyli tu na początku XIX w. W izbie wystawione są przedmioty wytworzone przed I wojną światową będące w powszechnym użyciu. Prezentowane są więc meble, elementy wyposażenia wnętrza, liczne przedmioty użytkowe i dekoracyjne (np. porcelana, szkło, wyroby artystyczne i codziennego użytku). Przedmioty te tworzą zaaranżowane wnętrza. Klimat tamtych lat przywołują belki domu i wielkoformatowe fotografie wiszące na ścianach. Uzupełnieniem są obrazy świętych. Można tu także zobaczyć radiodbiorniki, patefony, gramofony, telefony, zegary.

Są tu ekspozycje używane w gospodarstwach domowych: niecki, faski, żarna, dzieże do chleba, maselnice do wyrobu masła itp.

Ekspozycje pogrupowane są w kąciki: szewski, stolarski, rymarski, plecionkarski, krawiecki – one wprowadzają klimat epoki.

Część ekspozycji to stare pocztówki: bożonarodzeniowe, wielkanocne oraz imieninowe.

W drugim budynku przeznaczonym na cele kultury są wystawy czasowe, np.

1. Rzeźby zmarłego p. Jana Adamczyka z Woli Bystrzyckiej,
2. Malarstwo ludowe p. Haliny Mazur z Wojcieszkowa,
3. Garncarstwo p. Wiesława Matysiaka z Glinnego,
4. Tkaczki z gminy Wojcieszków i ich wyroby,
5. Plecionkarstwo p. Stanisława Wójcikowskiego z Bystrzycy,
6. Hafty wykonane na siatce iglicowej przez p. Weronikę Adamczyk.

Zbiory dla dorosłych wywołują wspomnienia z dzieciństwa, a dla dzieci i młodzieży są lekcją historii. Dla wszystkich są źródłem kształtowania postaw i wartości w Małej Ojczyźnie oraz budzą szacunek dla przeszłości naszych przodków.

Zespół Lutnia z Wojcieszkowa

Zespół śpiewaczy „Lutnia” został założony przy Towarzystwie Przyjaciół Wojcieszkowa w roku 1991. Pani Jadwiga Gajownik, prowadząca zespół, tak o nim opowiada:

Sprawa kostiumów została rozwiązana w prosty sposób, mianowicie spódnice, w których występujemy zebrała od miejscowych kobiet pani mgr Jadwiga Józwik, natomiast bluzki zostały uszyte przez miejscową krawcową według wzorów bluzek naszych babci. Dzięki staraniom p. Wandy Książopolskiej Centrum Kultury i Sztuki w Siedlcach sfinansowało nam obuwie, które zostało wykonane ręcznie przez doświadczonego szewca. Zespół którym od samego początku do dnia dzisiejszego kieruję, przez cały okres istnienia liczył kilkanaście osób, jednak jego skład osobowy ciągle ulegał zmianom. Od samego początku aż do chwili obecnej oprócz mnie w zespole śpiewają: Józefa Ostrowska, Janina Porębska, Barbara Ognik. Na początku śpiewały: Jadwiga Mazur, Barbara Kania, Teodozja Burdach, Lucyna Kulpa, Krystyna Świder z córką Małgorzatą. Przez wiele lat śpiewały w zespole: Czesława Kruk, Genowefa Józwik, Janina Chadaj, Stanisława Gajda, Krystyna Ptasieńska, Irena Kieliszek, Genowefa Broniek – również jako solistka w piosence „Przy źródleku” podczas występów w Woli Gułowskiej i w Mińsku Mazowieckim (zmarła w 1995 roku) oraz Bronisława Salak, Zofia Buks, Eleonora Bosek, Jadwiga Żądętek, Jadwiga Piszcz i Stanisława Koksa z Burca. Pani Stanisława Koksa występowała także jako solistka na festiwalu Śpiewaków i Kapel Ludowych w Kazimierzu Dolnym, w programie TVP1 „Szansa na sukces” oraz wielu innych konkursach. Początkowo śpiewali z nami także mężczyźni tj.: Henryk Marcysiak, Bogdan Wileński, Tomasz Łęcicki i Marek Całuch jednak z powodu tego, iż przychodzili na próby niesystematycznie musieliśmy zrezygnować z ich występów. Po śmierci mojego męża Edwarda i śmierci męża Genowefy Józwik przez 2 lata zespół nie występował, wtedy Stanisława Koksa założyła własny trzyosobowy zespół kobiet z Burca. Wykonywała również plastykę obrzędową. W tym zespole była duża rotacja ze względów zdrowotnych i wiekowych oraz rotacji tego, iż nie wszyscy mężowie godzili się na występy swoich żon.

Zespół „Lutnia” z Wojcieszkowa może pochwalić się dużą aktywnością w zakresie krzewienia miejscowej tradycji ludowej i folkloru. Z pośród wielu imprez kulturalnych, w których brał udział, a nawet sam przygotowywał można wymienić: spektakl „Wesele w Wojcieszkowie” który był wystawiany 3 razy (w Stoczku Łukowskim, w Siedlcach i Mińsku Mazowieckim) Wykorzystane w przedstawieniu pieśni i obrzędy zebrała p. Jadwiga Józwik (założycielka Towarzystwa Przyjaciół Wojcieszkowa i Izby regionalnej w Wojcieszkowie), a reżyserowała p. Jadwiga Gajownik. Przygotowaliśmy także występ na jesienne wieczory pt „Pieczenie chleba” z którym wystąpiliśmy w Woli Gułowskiej i Przesmykach, natomiast z „Obróbką lnu” występowałyśmy w Pilawie i w Domu Kultury w Łukowie. Tutaj też Jadwiga Gajownik i Weronika Adamczyk spotkały się z młodzieżą szkolną gdzie zaprezentowały tradycyjne metody wytwarzania pisanek. Zespół prezentował tradycyjne potrawy postne na przeglądach w Mińsku Mazowieckim, w Siedlcach, regionalne tradycje i obrzędy wielkanocne na spotkaniu w Wiśniewie, „Zapusty” i „Kusaki” w Siedlcach i w Łukowie w 1998 roku. Z kolędami i pastorałkami wielokrotnie występowałyśmy w Siedlcach, Mińsku

Mazowieckim, Pilawie i Jabłonie Lackiej, jak również z pieśniami wielkopostnymi i ludowymi. W repertuarze mamy wiele kolęd i pastorałek do których początkowo przygrywał nam Edward Gajownik, a po jego śmierci Katarzyna Józwik. Wspólnie z Józefem Józwik rejestrowałam te kolędy na kasetach. Wiele z tradycyjnych pieśni ludowych przekazała nam nieżyjąca już dziś śp. Władysława Radzikowska i piosenki tj „Słowiczek”, „Pognała Kasieńka” czy „Córuś moja gdzieś ty była” zostały ocalone od zapomnienia. Praktycznie większość naszych pieśni, które wchodzi do repertuaru zespołu, została zebrana i opracowana na naszym terenie. Wiele z niegdys popularnych piosenek ludowych na przykład „Żadna mi się tak”, „Tam na polu lipka stoi”, „Za lasem, za lasem miał ci kowal kuźnię” dzięki staraniom naszego zespołu ma szansę przetrwania dla dalszych pokoleń. Z pieśni patriotycznych, które także wykonuje nasz zespół, najczęściej śpiewane to „Moja ojczyzna” i „Polskie kwiaty” natomiast najbardziej lubiane piosenki ludowe „Zachodzi słońeczko” „W dolinie przy bystrej wodzie”, „Oj płynie woda”, „Czemuś Jasieńku miły” jak i wiele innych. W związku z „Dniem Babci i Dziadka” od roku 1994 przez 5 lat organizowałam spotkania z emerytami i rencistami z terenu gminy Wojcieszków. Największe takie spotkanie miało miejsce w 1994 roku na które zostało zaproszonych około 180 osób. W gronie zaproszonych była m.in. Teodozja Wierzchowska – poetka ludowa z Żyłek (pochodząca z Bystrzycy) która oprócz pisania wierszy wykonuje ozdoby ze słomy. Od roku 2002 zespół „Lutnia” corocznie bierze udział w imprezach organizowanych przez Dom Kultury w Borkach z siedzibą w Woli Osowińskiej. Są to różnego rodzaju przeglądy pieśni, zwyczajów i tradycji wielkanocnych jak i konkursy na najpiękniejszą palmę wielkanocną. W roku 2004 założyłam zespół śpiewaczy „Mała Lutnia” w skład którego wchodzi dwanaście dziewczynek. Są to uczennice Szkoły Podstawowej z klasy III i IV. „Mała Lutnia” występowała razem z nami na Festiwalu Pieśni Maryjnej w Kocku oraz na „Dożynkach powiatowych” w Wojcieszkowie a jako oddzielny zespół w Siedlcach na imprezie „Kolędnicy 2005”. W tej imprezie wystąpił również zespół „Lutnia”, w którym gościnnie zaśpiewały panie: Hanna Lewartowska, Bożena Zacharska oraz Jadwiga Sęk. Zespół „Lutnia” występuje corocznie na wielu imprezach dożynkowych i festynach aby zachować od zapomnienia dawne pieśni, obrzędy i zwyczaje. Za swoją działalność otrzymał wiele wyróżnień, dyplomów i podziękowań.

Udział w przeglądach, festiwalach pozwala nam choć na chwilę zapomnieć o troskach życia codziennego, o problemach z jakim każda z nas codziennie się zmagają. Możemy spotkać się z innymi zespołami, a kiedy zagra kapela ludowa to serce się raduje i nogi same idą do tańca. Mimo że w Wojcieszkowie nie mamy Domu Kultury to uważam że poprzez naszą działalność tradycja ludowa ma szansę zachować się dla następnego pokolenia, które tak chętnie uczy się i garnie do zespołu.

[Statut Towarzystwa Przyjaciół Wojcieszkowa](#)